

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом департаменту фінансової
політики Львівської міської ради
від 29.01.2024 № 05

**Програма
управління місцевим боргом бюджету
Львівської міської територіальної громади на 2024 рік**

Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління місцевим боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Головна мета та основні завдання Програми

Метою розробки даної Програми є ефективне управління фінансовим ресурсом бюджету територіальної громади для попередження фінансового ризику та своєчасного і повного виконання Львівською міською радою, її виконавчими органами та комунальними підприємствами зобов'язань за місцевим боргом, зменшення ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням, проведення заходів з інформаційної та рейтингової підтримки залучення коштів на ринку цінних паперів.

Управління місцевим боргом передбачає забезпечення платоспроможності територіальної громади, тобто можливість погашення боргів. В процесі управління боргом слід забезпечити реальні джерела погашення боргових зобов'язань і належних до сплати відсотків у поточному році, та встановити такі терміни погашення на наступні роки, які б були підкріплені відповідними надходженнями.

Основними завданнями програми є:

- забезпечення виконання загального фонду та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міської територіальної громади;
- своєчасне та у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом;
- недопущення перевищення граничної межі місцевого боргу, а також межі видатків на обслуговування місцевого боргу, встановлених Бюджетним кодексом України;
- забезпечення ефективної співпраці з рейтинговими агентствами щодо присвоєння ними кредитного рейтингу територіальної громади та її борговим зобов'язанням.

**Показники ухвали Львівської міської ради від 27.12.2023 № 4295
«Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2024 рік»
у частині місцевого боргу і запозичень**

Витрати бюджету Львівської міської територіальної громади на 2024 рік з погашення та обслуговування місцевого боргу заплановано відповідно до:

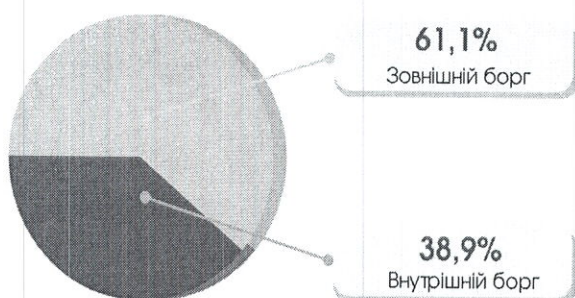
- графіків платежів за вже існуючим місцевим боргом на момент складання проекту бюджету на 2024 рік;
- планових обсягів запозичень на 2024 рік на фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади;
- прогнозних відсоткових ставок та курсів валют;
- прогнозу обсягів витрат на управління місцевим боргом.

Крім того, розрахунки платежів за місцевим боргом залежать як від інструментів запозичення (цінні папери, кредити, позики), так і від умов кредитування конкретних кредиторів (міжнародних фінансових організацій, банківських установ державного сектору).

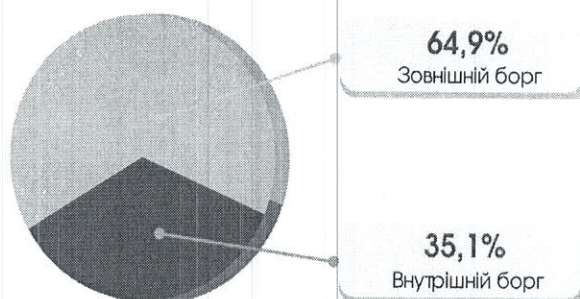
Загальні виплати за місцевим боргом, що мають бути здійснені у 2024 році за рахунок коштів місцевого бюджету, передбачені ухвалою Львівської міської ради від 27.12.2023 № 4295 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2024 рік» на рівні 430,8 млн грн, з яких 38,9% або 167,6 млн грн – виплати за місцевим внутрішнім боргом і 61,1% або 263,2 млн грн – виплати за місцевим зовнішнім боргом.

Пікові платежі за місцевим боргом припадають на січень, квітень, липень та жовтень 2024 року, при цьому найбільші платежі за місцевим зовнішнім боргом припадають на квітень та жовтень за кредитом Європейського банку реконструкції та розвитку у сумі близько 222,1 млн грн (або 5,0 млн євро).

Структура загальних виплат за місцевим боргом

Погашення місцевого боргу

Обсяг платежів з обслуговування місцевого боргу на 2024 рік затверджено у сумі 88,740 млн грн, з яких 53,7% або 47,640 млн грн – виплати за місцевим внутрішнім боргом і 46,3% або 41,1 млн грн – виплати за місцевим зовнішнім боргом.

Виплати за місцевим внутрішнім боргом – це сплата відсоткового доходу по випуску облігацій серій J, K, L у 2020 році та відсотків по кредитах

банківських установ ПАТ АБ «Укргазбанк», АТ «Державний експортно-імпортерний банк України» та Європейський банк реконструкції та розвитку.

Кошти від випуску облігацій місцевої позики були спрямовані для фінансування об'єктів транспортної інфраструктури, доріг та інженерних об'єктів на них, виготовлення проектно-кошторисної документації згідно з переліком, затвердженим ухвалою міської ради від 19.09.2019 № 5429 зі змінами до неї.

У 2022 році, після отримання погодження Міністерства фінансів України обсягу та умов здійснення місцевого запозичення, до бюджету Львівської міської територіальної громади здійснено зовнішнє запозичення у формі отримання кредиту від Європейського банку реконструкції та розвитку на суму 15,0 млн євро (із загальної суми по кредитному договору 25,0 млн євро).

Мета запозичення - залучення інвестицій у сфері розвитку та підтримки комунальних підприємств, здійснення заходів з підтримки ліквідності та рефінансування існуючих клієнтів Європейського банку реконструкції та розвитку - комунальних підприємств ЛКП «Львівелектротранс», ЛКП «Львівавтодор», ЛМКП «Львівводоканал», ЛМКП «Львівтеплоенерго» та ЛКП «Зелене місто» з метою пом'якшення впливу війни проти України в рамках «Програми забезпечення стійкості». Строк запозичення – до 4,5 років з дати підписання кредитного договору (включаючи пільговий період до 31.12.2023) з відсотковою ставкою, яка розраховується на основі 6-місячної Міжбанківської ставки Єврозони (Euribor) плюс маржа у розмірі 2,5% на рік у євро.

Проекти, які реалізуються за рахунок залучених у такий спосіб коштів, позитивно впливають на розвиток територіальної громади, при цьому розвиваючи її інфраструктуру.

Враховуючи динаміку надходжень до загального фонду бюджету - громада міста має достатньо коштів з обслуговування та повернення боргу.

Бюджет Львівської МПГ		млн грн		2024	
Доходи ЗФ	13 048,8	13 048,8		Видатки ЗФ	
ПДФО	7 095,4 54,4%	4 393,5		Освіта	
Єдиний податок	3 018,3 23,1%	523,5		Культура, спорт	
Інші	2 935,1 22,5%	872,6		Охорона здоров'я, соцзахист	
		3 082,6		ЖКГ і транспорт	
		1 000,0		Програма спротиву	
		350,0		Резервний фонд	
		1 241,9		Інші	
		88,7		Обслуговування боргу	
		1 496,0		Передача в БР	
Доходи БР	200,0	1 696,0		Видатки БР	
Продаж майна	50,0	1 192,3		Гарантії, погашення запозичень та лізинг	
Продаж землі	150,0	503,7		Видатки до розподілу	
Доходи СФ				Видатки СФ	
Екологічний податок	8,3	8,3		Природоохоронний фонд	
Власні надходження	189,7	189,7		Власні надходження	

Залучення й використання позик для покриття дефіциту місцевого бюджету призводить до формування місцевого боргу. Місцевий борг формується за рахунок кредитних коштів, які Львівська міська рада залучає для фінансування видатків бюджету розвитку Львівської міської територіальної громади.

У 2024 році за рахунок коштів бюджету розвитку заплановано погасити місцевий борг на загальну суму 342,1 млн грн, у тому числі:

- внутрішній борг в сумі 120,0 млн грн за отримані кредити у 2021 році від ПАТ АТ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк». Перше погашення почалося з другого півріччя 2023 року;

- зовнішній борг у сумі 5,0 млн євро або близько 222,1 млн грн за отриманий у 2023 році кредит Європейським банком реконструкції та розвитку 15,0 млн євро із загальної суми 25,0 млн євро. Відбудеться планове часткове погашення кредиту двома рівними частками у квітні та жовтні 2024 року.

Боргові інструменти бюджету Львівської міської територіальної громади у 2024 році

Протягом 2024 року фінансування бюджету Львівської міської територіальної громади здійснюватиметься:

За типом кредитора – зовнішній борг та внутрішній борг.

За строком погашення – середньострокові запозичення.

За типом боргового інструменту – запозичення.

За видом запозичення – гривня та євро.

Погашення місцевого боргу здійснюватиметься за рахунок надходжень до бюджету розвитку, а саме:

- коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста;

- коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності;

- коштів, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду).

Стан та структура місцевого боргу

Відповідно до ухвали Львівської міської ради від 27.12.2023 № 4295 «Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2024 рік» станом на 31.12.2024 року граничний обсяг місцевого боргу визначений в сумі 1553,6 млн грн та граничний обсяг гарантованого Львівською міською територіальною громадою боргу у сумі 5688,1 млн грн.

Структура місцевого боргу на 31.12.2024

		1553,6
Випуск облігацій серій J,K,L	57.9%	900,0
Укргазанку	7.6%	118,5
Укерсімбанк	5.9%	91,5
ЄБРР	28.6%	443,6

Відповідно до статті 18 Бюджетного кодексу України загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого міською територіальною громадою боргу станом на кінець бюджетного періоду не перевищує 200 відсотків середньорічного обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, які надійшли за три попередні бюджетні періоди, що передують прийняттю рішення міської ради про здійснення місцевого запозичення та/або надання місцевої гарантії, без урахування доходів, визначених пунктами 1, 1¹ частини першої статті 64, пунктом 1 частини першої статті 66 цього Кодексу, та міжбюджетних трансфертів (8855,1 млн грн).

Одночасно це співвідношення може змінюватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком України.

Зважаючи на наведені фактори, ризики щодо не погашення гарантованого містом боргу є мінімальними.

Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою боргу станом на 31.12.2024

Гарантований територіальною громадою борг		5 688,1
Місцевий борг		1 553,6
*Межа заборгованості обсягу місцевого та гарантованого боргу		8 855,1
*200 % середньорічного обсягу доходів загального фонду		

Середньозважений строк погашення місцевого боргу становитиме 2 – 3 роки.

Співвідношення обсягу виплат з обслуговування боргу до видатків загального фонду бюджету на 2024 рік становитиме 0,7%, що відповідає вимогам статті 74 Бюджетного кодексу України (не може перевищувати 10%).

**Показники ухвали Львівської міської ради від 27.12.2023 № 4295
«Про бюджет Львівської міської територіальної громади на 2024 рік»
у частині гарантованого містом боргу**

У 2024 році місцеві гарантії можуть надаватися згідно з ухвалами міської ради для забезпечення виконання боргових зобов'язань Львівських комунальних підприємств за кредитами (позиками), що залучаються для фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проєктів розвитку Львівської міської територіальної громади та без надання майнового та іншого забезпечення виконання зобов'язань комунальними підприємствами, майно яких є комунальною власністю Львівської міської територіальної громади.

В бюджеті Львівської МТГ на 2024 рік передбачені кошти в сумі 777,94 млн грн для комунальних підприємств міста на погашення і обслуговування ними позик від міжнародних фінансових організацій. З них, відповідно до статті 17 Бюджетного кодексу України протягом строку дії договору про місцеву гарантію 50 % сум платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді, а це 388,97 млн грн, передбачено у формі надання кредитів комунальним підприємствам для забезпечення гарантійних зобов'язань за міжнародними кредитними угодами і відображено у розділі "Надання кредитів", та 388,97 млн грн передбачено на внески до статутних капіталів комунальних підприємств для виконання ними гарантійних зобов'язань за договорами про місцеву гарантію.

У 2024 році підлягають обслуговуванню надані міською радою місцеві гарантії Європейському банку реконструкції та розвитку, Європейському інвестиційному банку, Міністерству фінансів України та Північній екологічній фінансовій корпорації (НЕФКО) по 9 проєктах, 5-ти комунальних підприємствах та згідно 12 кредитних угод, а саме:

№ п/п	Назва підприємства	Назва проєкту
1	ЛМКП «Львівводоканал»	реконструкція очисних споруджень та будівництво станції переробки мулу для очистки та утилізації стічних вод та виробництво біогазу для когенерації у м.Львові
2	ЛКП «Львівавтодор»	впровадження автоматизованої системи оплати проїзду у громадському транспорті м. Львова реалізація проєкту «Міський громадський транспорт України» підпроєкт «Будівництво автобусного депо», «Реконструкція тролейбусної контактної мережі», «Капітальний ремонт кабельних ліній напругою 300 В постійного струму від тягової підстанції № 6 до

		пл. Митної та вул. Личаківської»
3	ЛКП «Львівелектротранс»	реалізація проекту модернізації громадського тролейбусного транспорту м. Львова
		реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання трамваїв» (10 одиниць)
		реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Капітальний ремонт трамвайних вагонів з модернізацією (переобладнанням) для забезпечення перевезення пасажирів з обмеженою мобільністю»)
4	ЛКП «Зелене місто»	поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові
		реалізація проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» підпроект «Комплексне удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами у м. Львові»
5	ЛК АТП № 1	реалізація проекту «Міський громадський транспорт України» підпроект «Придбання автобусів» (100 великих одиниць)

Слід зазначити, що у 2023 році вдалось здійснити дострокове погашення 4 муніципальних гарантійних кредитів Європейського банку реконструкції та розвитку комунальних підприємств ЛКП «Львівавтодор», ЛКП «Львівелектротранс» та ЛМКП «Львівтеплоенерго».

Ризики виконання Програми управління місцевим боргом на 2024 рік

Головними ризиками виконання цієї Програми є продовження воєнної агресії російської федерації та розвиток кризових тенденцій в економіці, що може негативно вплинути на макроекономічні показники.

Обсяг платежів з обслуговування та погашення місцевого зовнішнього боргу може відрізнятись від прогнозного у разі зміни Міжбанківської ставки Єврозони (Euribor) внаслідок поглиблення кризових явищ у світовій економіці та прискорення темпів інфляції, а також зміни курсу гривні до іноземних валют. Основними шляхами своєчасного та у повному обсязі виконання програм є:

- забезпечення виконання загального фонду бюджету та бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста;
- недопущення заборгованості в процесі погашення гарантованого містом боргу та платежів з його обслуговування;
- своєчасне перерахування коштів місцевих бюджетів органами казначейства за надходженнями бюджету розвитку, з рахунку, відкритого в органах казначейства на рахунок фінансового органу, відкритого в установі

банку, якщо міська рада прийняла рішення обслуговувати видатки бюджету розвитку в установах банків державного сектору.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Кредитний рейтинг представляє собою оціночне судження рейтингового агентства щодо кредитоспроможності (платоспроможності) суб'єкта рейтингування загалом та /або за його окремим борговим зобов'язанням. Оскільки за своєю сутністю кредитний рейтинг є вираженням перспективи і включає припущення та прогнози щодо майбутніх подій, на рівень кредитного рейтингу можуть впливати майбутні події та умови, існування яких не можна передбачити на етапі визначення (оновлення) кредитного рейтингу.

Кредитний рейтинг позичальника – характеризує рівень спроможності позичальника (суб'єкта рейтингування) своєчасно та в повному обсязі виплачувати відсотки і основну суму боргу за всіма зобов'язаннями відносно інших позичальників.

З метою присвоєння місту Львів кредитного рейтингу, Львівська міська рада співпрацює з рейтинговим агентством Fitch Ratings. Fitch Ratings – американська корпорація, яка поряд зі Standard & Poor's і Moody's входить до «великої трійки» міжнародних рейтингових агентств.

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings 20 жовтня 2023 року підтвердило довгостроковий рейтинг дефолту емітента (IDR) українського міста Львів в іноземній валюті на рівні «СС» і довгостроковий IDR в національній валюті на рівні «ССС-». Рейтинги на цьому рівні зазвичай не містять прогнозів через їх високу волатильність.

Необхідними умовами співпраці з рейтинговими агентствами є прозорість управління місцевим боргом та економічним станом міста. Для цього передбачено ведення постійного діалогу з рейтинговими агентствами щодо соціально-економічного стану міста та питань місцевого боргу, підготовки звітів та відповідей на запити рейтингового агентства.

Результати роботи з питань місцевого боргу розміщувались на офіційному сайті міської ради та в реєстрах місцевих запозичень, розміщених на веб-сайті Міністерства фінансів.

Координація роботи за ходом виконання Програми та очікувані кінцеві результати виконання Програми

Координацію роботи з виконання Програми в частині строків погашення основної суми боргу та сплати відсотків за користування кредитними коштами здійснює Департамент фінансової політики Львівської міської ради.

У ході виконання Програми планується досягти таких основних результатів:

- ефективного управління місцевим боргом;
- забезпечення якісного обслуговування боргу, дотримання належного процесу його адміністрування;
- забезпечення прозорості та відкритості діяльності міської ради пов'язаної з управлінням місцевим боргом та публічності відповідної інформації;

- задоволення потреб у фінансуванні бюджету Львівської міської територіальної громади за прийнятних умов з точки зору витрат та ризиків;
- формування високого рівня довіри до Львівської міської ради, як учасника фінансового ринку.

Визначення методологічних та організаційних засад здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням місцевим боргом здійснюється з урахуванням положень Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державними (міським) боргом, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815.

Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням цієї Програми здійснює департамент фінансової політики Львівської міської ради в межах своїх повноважень та компетентності.

Заступник директора департаменту-
начальник управління адміністрування
місцевих та залучених фінансів

Наталія СТАРИЧЕНКО

Додаток
до програми управління
місцевим боргом Львівської
міської територіальної громади

ЗАХОДИ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БОРГОМ ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2024 рік

№ п/п	Напрямок діяльності (завдання)	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги фінансування	Очікувані результати
1.	Сплата відсотків за користування кредитними коштами, оплата послуг банку	Розміщення тимчасово вільних коштів бюджету на депозитних рахунках, кошти отримані за щоденні залишки на рахунках бюджету розвитку	Протягом 2024 року	Загальний фонд бюджету	88,74 млн грн	Своєчасне і у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
2.	Погашення кредитів ПАТ АТ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк»	Забезпечення виконання дохідної частини загального та спеціального фондів бюджету ЛМТГ		Бюджет розвитку	120,0 млн грн	Своєчасне і у повному обсязі виконання зобов'язань за місцевим боргом
3.	Погашення кредиту Європейського банку реконструкції та розвитку				5,0 млн євро або 222,1 млн грн	
4.	Підтримка комунальних підприємств у виконанні міжнародних кредитних угод, гарантом яких є Львівська міська рада	Забезпечення виконання бюджету розвитку		Бюджет розвитку	388,97 млн грн	Формування довіри до міської ради, як учасника фінансового ринку та встановлення позитивного інвестиційного іміджу міста
			Кредитування комунальних підприємств з бюджету ЛМТГ	388,97 млн грн		

Зазначені обсяги платежів з обслуговування боргу можуть коригуватися в залежності від офіційного курсу гривні до іноземної валюти.